

Zemkopības ministrija

Latvijas un ES Klimata politika un pasākumi lauksaimniecības un mežsaimniecības sektoros

LIFE OrgBalt apmācību seminārs mežsaimniecības pārstāvjiem Latvijā
Launkalnes Tautas nams, 2024.gada 4.aprīlis

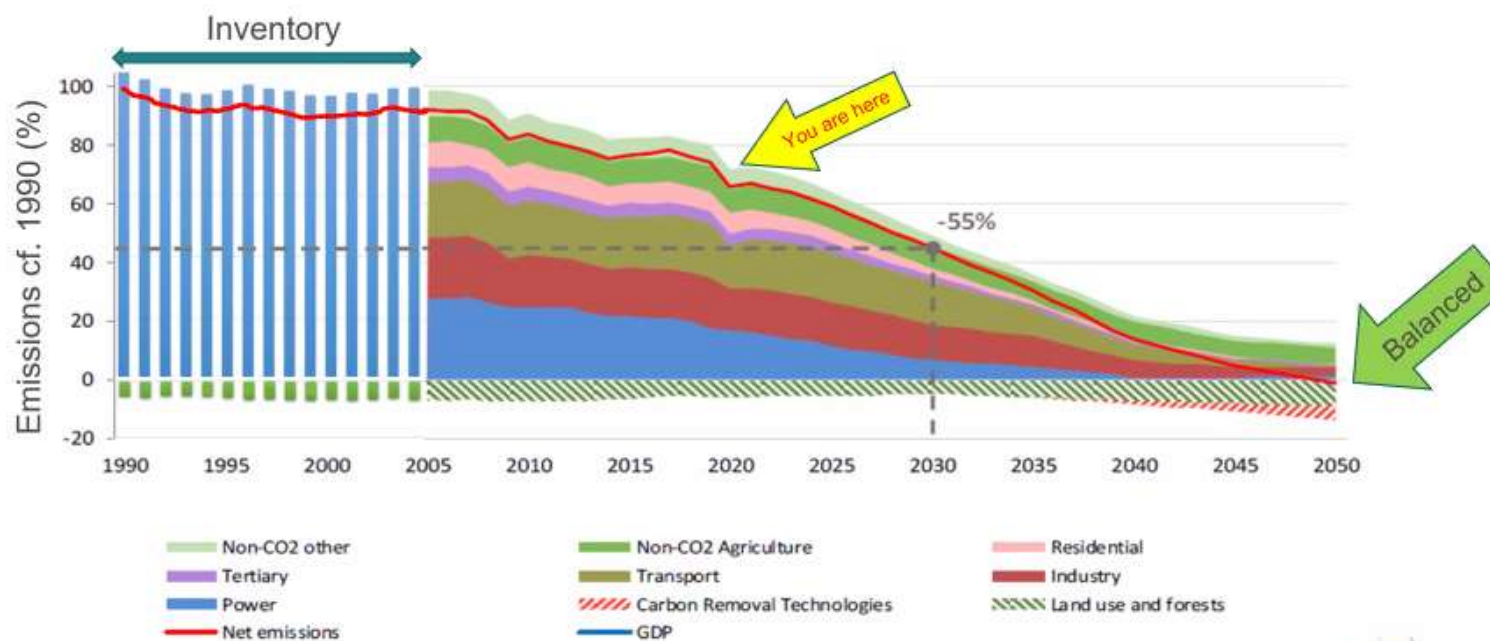

Zemkopības ministrija

ES ceļš uz klimatneitralitāti 2050. gadā

Pathway to climate neutrality

Zemkopības ministrija

Eiropas tiesību aktos izvirzītie mērķi Latvijai

ES ir noteikts kopējs SEG emisiju samazināšanas mērķis, kas ir sadalīts trīs daļās:

- ETS (ietilpst elektroenerģija, siltumapgāde, lielā ražošana) iekļautās darbības)
- ne-ETS (mazā enerģētika, rūpniecība, transports, lauksaimniecība, atkritumu apsaimniekošanas sektors) iekļautās darbības)
- CO2 piesaiste ZIZIMM sektoram.

Zemkopības ministrija

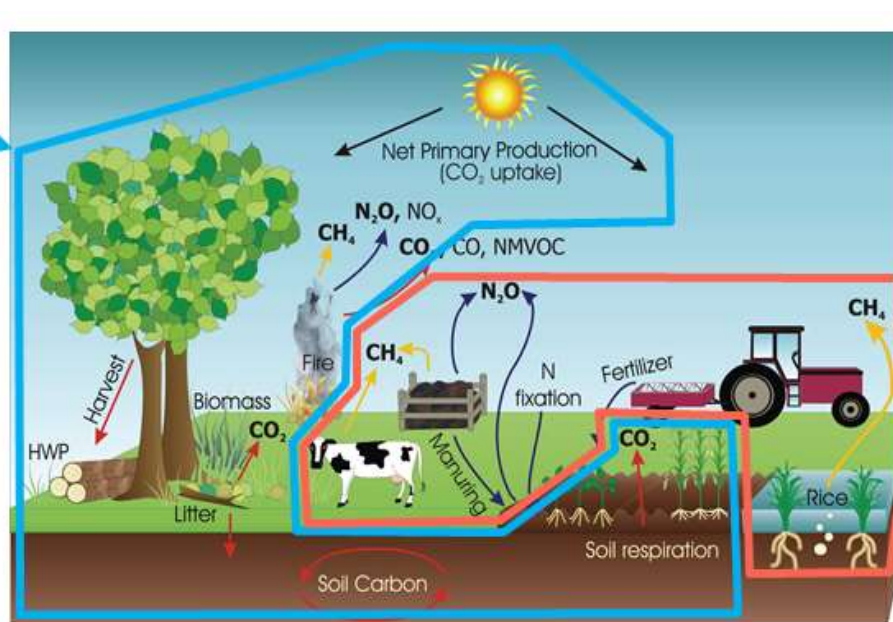
ZIZIMM sektors un ne-ETS sektors

ZIZIMM (zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība (kūdra))

Lauksaimniecības ne-ETS

Ietekmējošie faktori:

- Aramzemju/zālāju platība
- Zemes izmantošanas maiņa
- Oglekļa uzkrājuma izmaiņas biomasā un augsnē
- Organisko augšņu mineralizēšanās
- Organiskā mēslojuma ienese

Ietekmējošie faktori:

- L/s dzīvnieku skaits
- Piena izslaukums
- Minerālmēslu patēriņš
- Sējplatība
- Ražība
- Kalķošanas materiāli
- Karbamīds

Zemkopības ministrija

Zemes sektors jeb ZIZIMM

ZIZIMM ietilpst apsaimniekotas zemes šādās zemes uzskaites kategorijās:

Meža zeme

(izņemot infrastruktūru, purvus, lauces. Ņem vērā arī koksnes produktus)

Atmežošana

Apmežošana

Zālāji

(ilggadīgie zālāji un ganības)

Aramzeme

(tai skaitā aramzemēs sētie zālāji)

Mitrzemes

(tai skaitā purvi, aprēķinā iekļauj mitrzemes, kurās notiek vai ir notikusi saimnieciskā darbība)

Apbūve

(tai skaitā meža infrastruktūra, meliorācijas sistēmas)

Laikposmam no 2026. līdz 2030. gadam regula attiecas uz SEG inventarizācijas ziņošanas kategorijām un/vai sektoriem:

- 1.meža zemes;
- 2.aramzemes;
- 3.zālāji;
- 4.nocirstas koksnes produkti;

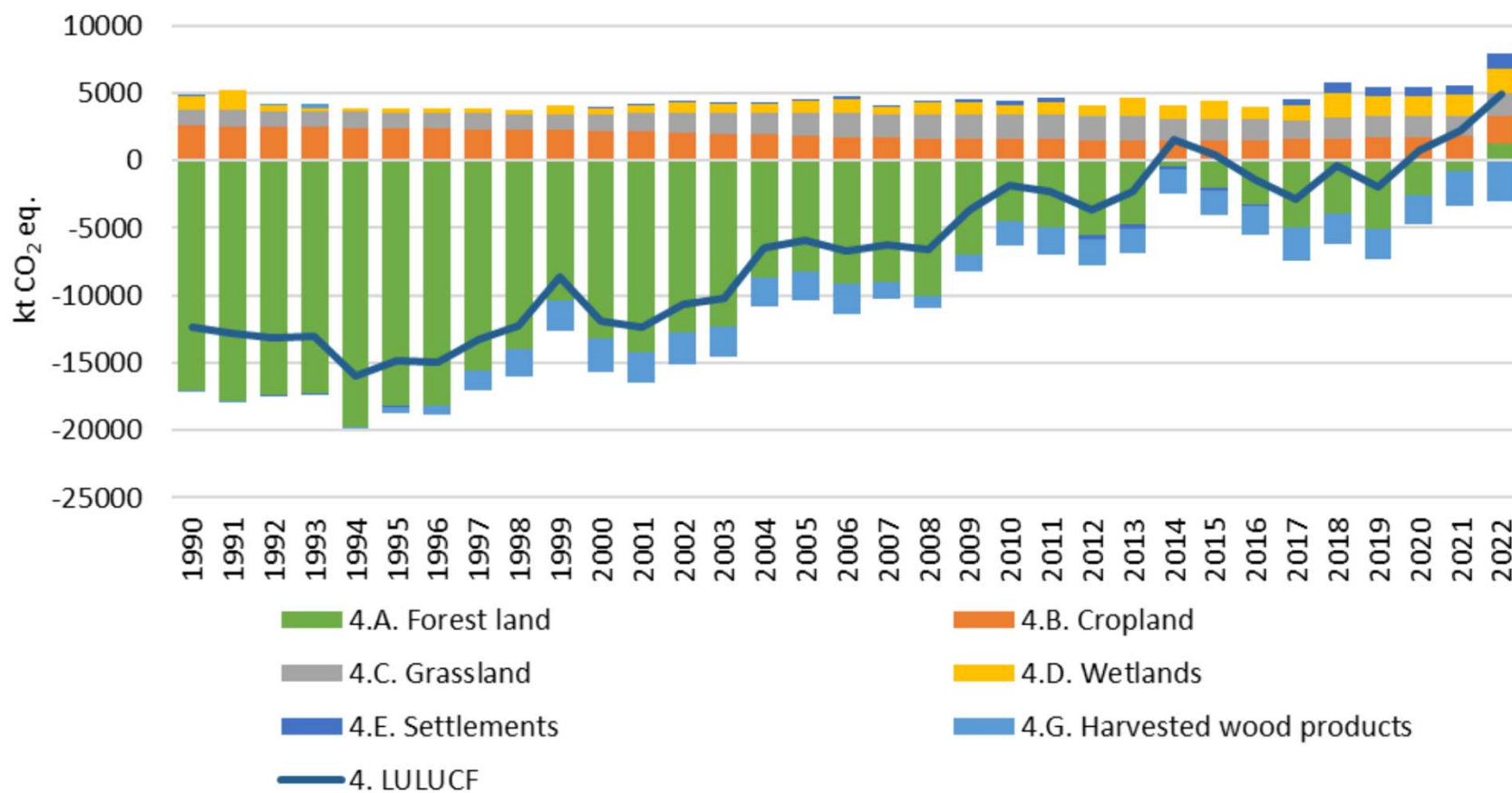
- 5.mitrāji;
- 6.apdzīvotas teritorijas;
- 7.citas zemes;
- 8.atmosfēriskie nosēdumi;
- 9.slāpekļa izskalošanās un notece.

+ no
2026.g.

Zemkopības ministrija

Pašreizējā situācija

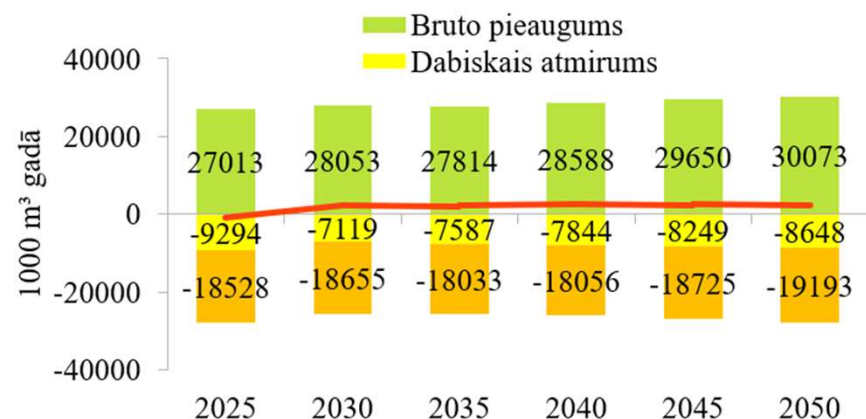

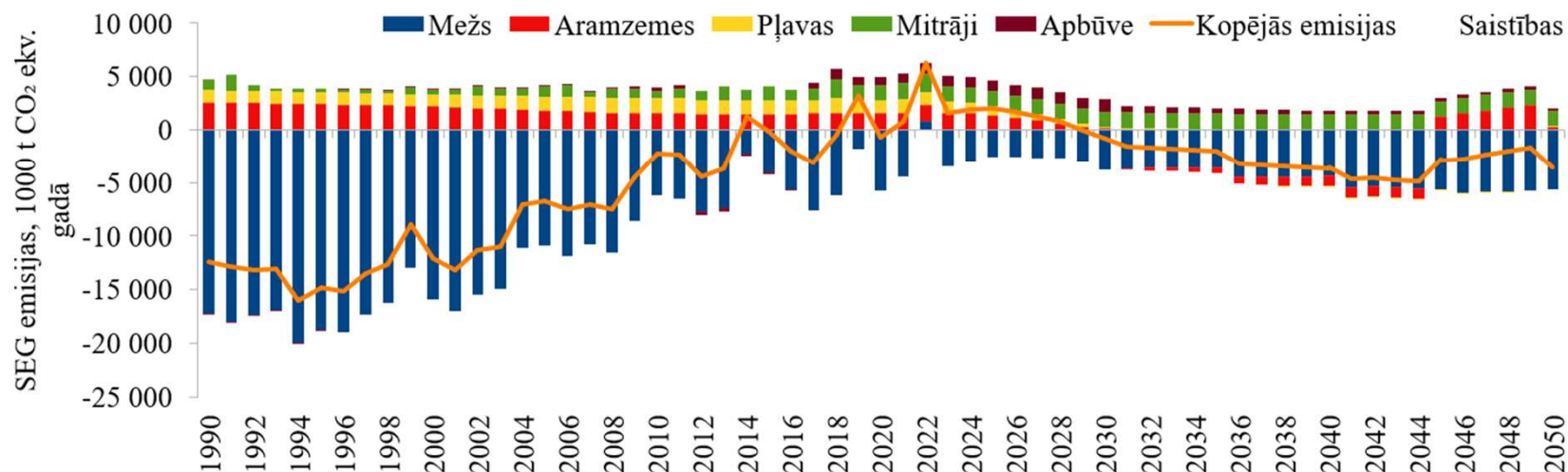
Zemkopības ministrija

Piektais scenārijs: pievienotā vērtība 2030.g.: 166milj.EUR;
papildus investīcijas 831milj.EUR; plus investīcijas skaidu plātņu un
koksnes šķiedras rūpnīcām: ~450milj.EUR

Meža augšanas gaita

Gads	2030	2050
Emisiju kopsavilkums	-880,8	-3615,3
Saistības	-2433,7	
Neizpilde	1552,9	

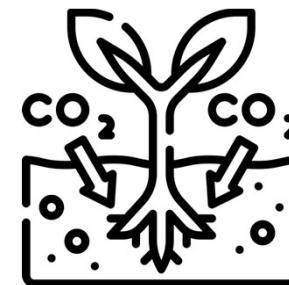
Zemkopības ministrija

Tehnoloģiskie pasākumi:		
Skaidu plātņu rūpnīcas būvniecība		
Koksnes ķīmiskās pārstrādes rūpnīcas būvniecība		
Bioogles pirolīzes rūpnīcu būvniecība		
Zemes pasākumi:		
Minerālmēslojuma pielietošana sausieņos un āreņos 2026-2030	tūkst. ha	21
Augsnes ielabošana kūdreņos, izmantojot koksnes pelnus 2026-2030	tūkst. ha	21,5
Hidroloģiskā režīma uzlabošana slapjajņos 2026-2030	tūkst. ha	80
Neproduktīvo audžu nomaiņa 2026-2030	tūkst. ha	10
Pārslapināšana – pārslapinātu organisko augšņu apmežošana lauksaimniecībā izmantojamās zemēs 2026-2030	tūkst. ha	40
Mērķtiecīga organisko augšņu apmežošana meliorētās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs 2026-2030	tūkst. ha	40
Mazāk vērtīgo lauksaimniecībā izmantojamo zemju mērķtiecīga apmežošana 2026-2030	tūkst. ha	75
Kokaugu joslu stādījumi gar meliorācijas sistēmām 2026-2030	tūkst. ha	22
Kārķu plantācijas notekūdeņu dūņu izmantošanai 2026-2030	tūkst. ha	15
Koku grupas ganībās (0,09 ha uz 1 ha ganību) 2026-2030	tūkst. ha	150
Mērķtiecīga meža ieaudzēšana izstrādātajos kūdras laukos (50% purvaini, III bonitāte, un 50% kūdreņi, II bonitāte, 50% P, 50% B, visās platībās jāparedz pelnu vai K + P mēslojuma ienese, efektu nodrošina augšanas gaitas uzlabošana no IV uz II bonitāti) 2026-2030	tūkst. ha	6

Zemkopības ministrija

Oglekļa piesaistes sertifikācijas regula

- Regulu pieņēma 2024. gada pirmajā pusgadā
- Regula nosaka pamatprincipus kādiem jāatbilst oglekļa piesaistes sertifikācijai ES. Sertifikācija būs brīvprātīga.
- Sadarbībā ar ekspertu darba grupu EK līdz 2027. gadam izstrādās sertifikācijas standartus dažādām piesaistes aktivitātēm gan piesaistei dabā, gan tehnoloģiskajos risinājumos.
- Sertifikācijas tvērumā paredzēt iekļaut ne tikai piesaisti, bet arī emisiju samazinājumu lauksaimniecības augsnēs.

Zemkopības ministrija

KLP plānotās rīcības

48,06%

Vides un klimata intervences:

- ✓ **Pastiprināta nosacījumu sistēma (pamatprasības)** – laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi vides un klimata, sabiedrības veselības, dzīvnieku veselības, augu veselības un dzīvnieku labturības jomā
- ✓ **Eko-shēmas** – lauksaimniekam brīvprātīgas, klimatam un videi labvēlīgas lauksaimniecības prakses (pārsniedz pamatprasības) – pasākumi bioloģiskās daudzveidības uzlabošanai, augsnes auglībai un aizsardzībai, mēslošanas un AAL efektīvai lietošanai
- ✓ **Agrovides pasākumi** – brīvprātīgas daudzgadu saistības vides un klimata mērķu sasniegšanai, t.sk., augsnes, gaisa un ūdens kvalitātes, dzīvnieku labturības uzlabošanai, biodaudzveidības saglabāšanai;
- ✓ **Bioloģiskā lauksaimniecība** – ilgtspējīgas lauksaimniecības metodes, tādejādi mazinot ietekmi uz dabas resursiem, bioloģisko daudzveidību un klimatu;
- ✓ Atbalsts **ilgtspējīgas mežsaimniecības veicināšanai** un biodaudzveidības saglabāšanai mežos;
- ✓ **Zaļās un neienesīgās investīcijas**, lai sekmētu ieguldījumus lauku saimniecībās klimata pārmaiņu mazinošo un pielāgošanās darbību īstenošanai, atjaunojamās enerģijas izmantošanai, riskus mazinošiem ieguldījumiem;

Zemkopības ministrija

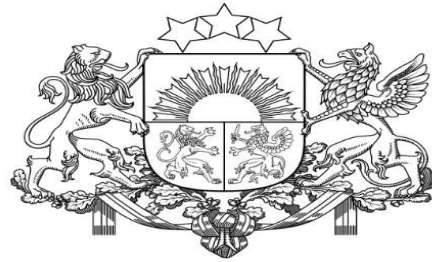
KLP plānotās rīcības

Mežu pasākumi:

- Ieguldījumi meža ieaudzēšanai, nomaiņai, atjaunošanai un retināšanai (Kopējais publiskais finansējums 46,9 milj. EUR. No tiem 31,4 milj. EUR ir ES finansējums un 15,5 milj. EUR ir valsts papildus finansējums). Mērķis 96 tūkst. ha retināšana un 10 tūkst. ha ieaudzētu, atjaunotu un nomainītu mežaudžu.
- Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai (1 milj. EUR).
- Atbalsts meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzturēšanai (6,2 milj. EUR). Mērķis - 30 tūkst. ha.
- Kompensāciju veida atbalsts par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem (11,9 milj. EUR (Plānots valsts papildu finansējums 21 milj. EUR)). Mērķa platība – 59 000 ha.

+Horizontālie pasākumi:

- Sadarbība (17,5 milj. EUR).
- Profesionālo zināšanu un prasmju pilnveides intervence (8,3 milj. EUR).
- Konsultāciju intervence (9,2 milj. EUR).

Zemkopības ministrija

Paldies!

